

Numerul 27.

Oradea-mare 7/19 iulie 1896.

Anul XXXII.

Ese duminica. Abonament pe an 10 fl., pe 1/2 de an 5 fl., pe trei luni 2 fl. 70 cr. Pentru România pe an 25 lei.

Duiliu Zamfirescu.

Poesia noastră lirică a început a se dezvoltă mai curând, decât novelistica. Chiar și astăzi în proporțiune cu produsele poetice scrise în versuri, prosa noastră beletristică rămâne în minoritate disparentă. Numerul celor ce scriu poezii ori versuri, e destul de puțini; înse noveliști și romancierii avem încă puțini.

Concepțiuni mai mari, mai valoroase, romanuri nu prea apar; tot ce se ivește, ca prin minune, în mijlocul nepăsării obștești, se reduce la niște nuvele și schițe scurte, cari se publică întieiu prin reviste și diare, de unde se trag apoi și în broșure deosebite.

Nu vrem să discutăm de asta-dată cauza acestei sterilități, care aruncă o umbră asupra literaturii noastre beletristice; nu vrem să fiesăm încât e de vină neinteresarea publicului ori pôte lipsa talentelor povestitoare: noi numai constatăm defectul, spre a indemnă pe cetitori să mediteze asupra lui și să-și facă apoi concludsiunile.

Constatată acosta scădere a

beletristiceii noastre, pe care o deplângem cu toți, cu atât mai mult sântem datori s'aducem recunoștința noastră față de aceia, cari țin să lucreze și pe terenul acesta, cari scriu și la noi romanuri și nuvele mai lungi.

Unul din cei puțini este și acela al cărui portret se află pe pagina acosta, de aceea cu plăcere vinim să-i încadrăm portretul cu câteva schițe biografice.

Duiliu Zamfirescu, care aprupe singur scrie ați la noi romanuri, s'a născut la 30 octombrie 1858, în orașul Focșani, districtul Putna, din părinți români, cari și ei se trag din strămoși români.

A făcut cursurile universitare la București, studiând legile, în contra voinței sale, căci înclinațiunea firască îl atrăgea spre literatură.

La 1881 a fost numit procuror la Tergoviște, unde a stat înse numai un an de zile.

Atunci a intrat în redacțiia diarului „România Liberă“, unde dimpreună cu Delavrancea și Vlahuță au lucrat la deșteptarea interesării publicului față de literatura națională.

Înse literatura nepulând să și hrănescă pe adeptii sei, a intrat pe cariera po-

DUILIU ZAMFIRESCU.

litică. La 1885 publicându-se concurs la ministeriul afacerilor străine din București, a fost primit ca atașat delegațiune clasa I, lucrând în biourourile aceluiaș ministeriu.

La 1888 a fost numit secretar la legațiunea din Roma, unde se află și acuma. Acolo s'a insurat la începutul anului 1890 cu fiica senatorului Allieri, italiancă, cu care duce o viață fericită.

Duiliu Zamfirescu ș-a început activitatea literară cu poezii, în timpul din urmă inse scrie mai cu seamă nuvele și romanuri. Are publicate mai multe volume de nuvele și publică în fiecare an câte un roman, anul trecut a scos la lumină și o culegere de poezii sub titlul „Alte orizonturi“.

În prosă a publicat: „Fără titlu“ roman, care a apărut în foia noastră; „Nuvele“ două volume; „Lume nouă și lume vechiă“ roman, un volum; „Nuvele romane“ 1 volum; „Tănase Scasiu“ roman, 1 volum.

Se duc unul câte unul.

*Se duc unul câte unul
Ca și frunzele pe rând
Se duc, pentru totdeauna
Tote visele-mi din gând!*

*Și când cea din urmă frunză
Trist căde-va pe pământ,
Tu să nu me uiți iubite
Să-mi svêrli frunze pe mormânt.*

VERONICA MICLE-GRUBER.

Fómete a...

(Urmare.)

Gin ele curățenie și numai lucruri mândre eșite din răsboiu și din mâinile muierii care eră o harnică și jumătate.

Ea chip, nu se ținea așa de fudulă ca Ilie, dar eră nedarnică tot ca el.

Curtea li eră totdeauna plină cu trebuincioșele pentru casă și celarul cu unelte bune pentru câmp.

Aveau numai deșce pogóne de loc și ce scoteau din ele eră pentru nevoea casei și a vitelor: grâu, porumb, ovés pentru cai, nutreț pentru boi și vacă. Dêcă-i pristosiă ceva, vindea la stringătorii-precupeți. Cu curtea arendașului, ca și cu locuitorii, nu voiau să aibă socoteli de nici un fel.

Atâta dóră, la pogónele lor, cât aveau în clin și în mănecă cu câteva fete din sat, care să le ajute la muncă.

Doi băeți ai lor stăteau tótă vremea la têrg în școli: unu la a militarêscă, ălălalt la a de poduri și șosele: și erau sirguitori și cumiști băeții. Când veniau în vacanțe acasă mai nici se simțiea satul de dênșii. Iar când îi vedeai, numai p'amêndoi îi vedeai și tot pe partea pădurei, pân zăvoiu, ori călări ducându-se cine șcie pe unde.

Neica Ilie eră necăjit acuma și dênșul ca și lumea alaltă: pogónele lui, care veniau pe marginea pădurei, erau innecate de nu le puteai da de urmă.

În asfințit, el și muieria stau pe prispă.

— Și nu se mai scurg locurile... grăieșce dênșu cu necas...

— Dêcă nu se 'ndură Dumneșeu cu noi... respunse Ilie, cu căutătura spre apusul incins c'un brêu de nourii sângerii. Nu veți la asfințit? Iar semn de plóie.

— Bine că avem de anu trecut ce ne trebuie... că mare lipsă e în sat, la toți, grăi muieria și oftă.

— Avem, nevêstă, da uite e reu când cheltuiești numai din ce ai și nu pui nimic d'oparte. Iaca, da ce-o fi vrênd Ión Tabără?

Ce e drept, chipu desnădăjdut al lui Ión se ivise la pórtă lui Ilie Gazdă ca un semn de mórte în inima fricosului.

Că așa i se năluci lui Ilie, când îl zări pe Ión. Pe loc îi trecu prin gând că la cerut pornise dênșul. Greu îi venia lui Ilie și să-i dea, greu îi venia și să nu-i dea, fiind că, uite, îi făcuse și Ión, odată, bine. Nu-l putea uită binele ăsta, numa îi venia, nuș' cum, peste mână să cunóșcă și să întórcă bine pentru bine.

— Impinge mai tare, Ióne, îi strigă muieria, leica Dobrina.

Ión se opinti vêrtos. Se ținea el și pórtă, nu-i vorba, dar și Ión nu mai eră în puterile lui.

Alergă leica Dobrina.

— S'a umflât de plóie multă, bat-o Dșeu! grăi dênșu și o deschise.

Ión, cu fața perită, cu ochii rătăciți, nu grăi nimic, trecu pe lângă dênșu ca un lunatec și merse de se trânti pe prispă lângă Ilie.

Ací, icni câteva clipe, cu capul plecat pe pept, cu brațele atêrnându-i.

Muieria se apropiă mirată; Ilie se uită la Ión, nu cu suflet milos, dar cu gândul că trebuia să-i dea ceva, fiind că-l vedea prea din cale afară chinându-se.

— Dă ce ai, mă Ióne, îl întrebă leica, ea întei, cu ochii la Ión, dar și cu ochii la Ilie pe care-l șciea hain.

Ión ridică la dênșii ăl chip supt de fóme și de gânduri amare.

Dómne sfintc, te injunghiau la inimă căutăturile lui.

Lui Ión prinseră a-i curge lacrimile și atâta putu roști, incet dar sfîșietor:

— Murim de fóme...

Leica Dobrina se cutremurá de infiorată ce fu. Ilie se ridică roșu la față cu ochii turburi: trebuia să-i dea...

Da dêcă i-o da, care va să dîcă se cunóșce dator lui Ión și dênșu nu voia să se cunóșcă dator nimênu.

Leica Dobrina prinse-a căută milos la Ilie. Îl întrebă din ochi dêcă să se repedă și să se întórcă din casă cu póla plină.

— Vremuri grele, Ióne, roști Ilie cu posomorire. Ni-s pogónele innecate; n'avem nici noi...

Leica Dobrina se infioră, dar acuma de grózá. Prea eră fieros la inimă, Ilie ăsta al ei...

Ión par' că auđi, par' că n'auđi... I se invêlui pe de 'nnaintea ochilor numai și remase nemișcat o clipă.

— Păi dêcă n'aveți... șopti dênșu și par' că-l urni d'odată nuș' ce putere ascunsă, că porni repede ca o piétră aruncată cu praștia.

— Dómne, Ilie, grăi muieria... Tot avem mai mult ca dênșii... și nu eră să-i dăm tot...

— Ei! chemă-l dracului și-i dă... numa' să nu vâd eu...

Ilie fugi în casă; Dobrina alergă după Ión. Inse nu-l mai vâd, și remase 'n pörtă furată de gânduri, de părere de reu și de milă.

Pe urmă, iac'o închide pörta și fuga unde-ș avea ale casei; umplü un ciur cu mălaiu, legă în șorț cépă, o bucățică de pește sărat și o sbughi pe pörtă fără să se mai uite innapoi.

III

În sat, cam spre capétul liniei a patra, de unde eșiai în chimp, e o grădină plină de tóte bunătățile pământului.

E grădina unui călugăr care vâcuiá în sat de pe vremea lui Cuza-Vodă.

Călugăru ásta avusese odată ci-că bănet, nu glumă.

De când Vodă Cuza întörse statului tóte averile mănăstirilor, luá și pe-ale călugărului Dionisie; îi dădú inse în satu ásta loc să-și clădescă o casă, parale de clădit și călugăru se aședă aci ca precum să trăiescă în pace ca într'un fel de mănăstire a lui.

Călugăru mi se puse pe muncă și peste câțiva ani, uite, își rëndui grădina de mergea vestea de dēnsa prin tóte satele de prinpregiur.

Casa incaltea erá încápétóre ca pentru trei case de rumâni, că pe semne mai pusese el ceva bănișori de-oparte, să nu remăe numa' cu ce-i lāsase Vodă.

El, chip, unde-și odihniá bētrânețile, avea numai un pat de scânduri acoperit c'o velință și sfinte icóne pe toți pāreții.

În alelalte odăi inse își erá mai mare dragu să stai, șciu, ca înt'o casă de boier.

Vedí-că părintele Dionisie primíá musafiri dintre proprietarii și arendașii megieși, maj ales pe vremea trandafirilor și a pometurilor.

Care cum veniá, cu coșulețele pline se întorcea.

Iar musafirii îi trimiteau și ei de la curțile lor porumb, grâu, mușchi, găini, — șcii, tot lucruri bune pentru cinstita față a sfinției sale.

Erá milos, părintele Dionisie, și blând la chip, și cu glas care-ți mergea la inimă, și cu ochi smeriți de te făceau sfios.

Barba îi mângăiá brēul, și erá albă și mirositóre ca flórea crinului; pēru-i eșíá de sub potcap ca o apă în valuri liniștite.

Erá frumos la chip; nu gras, dar roșior și fraged ca un obraz de fată mare.

Nu i-ai fi dat, ai șaiđeci de ani ce đicea sfinția-sa că-i are, Dómne fereșce!

Nimeni nu grăiá reu de părintele Dionisie; dimpotrivă, îl lăudá că inzestrase cu câte ceva pe tóte fețele care se duceau să muncescă în grădina părintelui.

Să fi muncit în grădina sfinției sale și să fi fost fată cu lipiciu, atunci te-alegeai cu milă; astfel, nu șciu de ce, părintele se văetá că n'are nici frântă, decă te duceai să-i ceri și să te jáluești că n'ai.

Părintele Dionisie se pregătiá pentru cina de sérá și gustá cu poftă dintr'un pāhărel subțire o bētură care mirosiá fórte frumos.

Ce mai față albă de pānză subțire strălucíá pe mesá și ce talere albe ca spuma, și ce cuțite și furculițe curate, să le đici argint, nu álceva.

Iaca vení baba Leanca, casnica părintelui, cu

doue oușóre fierte, mari și próspete și curate, de-ți veniá să le inghiți cu cójă cu tot.

— Sărut mâna sfinte părinte, grăi baba. A venit un român d'ai noștri ci-că să-l primești că nuș' ce are să-ți spuie...

— Chémă-l taică, chiamă-l đise sfinția sa cu voce bună și cu blândețe de archanghel.

Și decă se infățíșá Ión, îi căđü în genuche și prinse a-i sărutá póla rasei și-a o da pe la ochi și pe frunte.

Părintele Dionisie îi grăi după ce-l făcú să se ridice.

— Mila Domnului peste dumneata, fiule. Ce „ananghie“ te aduce la smeritul de mine?

— Păi, sărut mâna sfinte părinte, începü Ión mai cu sufletul la loc, e mare aea pe capu nostru... Ne prăpădeșce lipsa; uite, îmi mor copíi de fóme; eu și nevésta n'am pus nici fărâmică în gură de ieri la prânđ.

— Ai copíi mari, omule? întrebá sfinția sa. Vr'o fată așá care să șcie rostu muncii în grădină? Am nevoie și-i plătesc bine cu mălaiu, cu legume și cu parale...

— N'am, sărut mâna, părintele, că-mi sânt mici și băiatu și fata.

— Atunci du-te cu Dumneđeu, rumâne, și caută de muncă; pomană fac álor neputincioși...

Glasu părintelui se mai înăsprise; Ión remăsese ca de petró.

— Să-ți muncesc eu, părinte, numa' îndurá-te, că nu-s leneș, pécatele mele... Dar nimenea n'are de muncă...

— Bine, bine, atunci vino mâne...

Iaca intrá baba c'un puiu de māmăliguță care aburiá și erá galbenă ca aurul...

Ochii lui Ión sticlírá; par' că-l tăiá prin pântice și gura i se umplü de apă.

Într'o clipă un indemn nebun îl imbrânci să apuce talerul din mâna babei și făcú un pas.

Baba se ferí, părintele Dionisie răcni la dēnsul, — și nu mai erá atunci ál, blând și bun ca bunătatea.

Ión se năpusti pe ușá, cu pumnii strēnșii, cu ochii sângeráți, turbat de fóme și de mânie.

Afară amugise bine.

Státü o clipă locului și se uitá impregiur ca un căne care caută pe cineva la care să se dee. Linia erá pustie. Pe la urechi îi trecü atunci glasul băiatului lui...

„Mi-e fóme maică... A venit táicuțu?“...

Íși apucá cu mânilé amēndoue capul și porní la fugă afară din sat, drept înainte.

Dădú în ogóre. Și ce mai de putere la el, că piciórele i se afundará în noroiu, noroiu i se prindea de cisme, — iar dēnsu se ducea înainte, în neșcire capiu.

Când ajunse în șosea, tocma mi-te trecea nuș' cine într'o cărucíoră ușorică. Nu prea trăgea calu și rumánu îl tot ardea cu biciu și-i strigá.

Ión se aruncá înaintea calului și-l oprí Haramu, asta așteptá, că nici mai mișcă.

Rumánu din căruță se rēsti la Ión, prinse a-l injurá, îl arse cu biciu și decă vâdú că ála nu se dá în lături, sári și vení la el.

Ión, nici una nici doue, îl apucá de gât, îl trântí jos ca pe-o scândurá, și 'n vreme ce rumánu strigá innábușit, Ión îi căutá punga ori chimiru.

Calu, lāsát în voea lui, o șterse înainte și scu-

tură din cap, și dădă din picioră până ce răsturnă cărucioara. Atunci se opri.

Ión găsi o pungă, pipăi, pricepă că e ceva în lăuntru și o luă la gónă spre sat.

Când ajunsese-acasă, cădă în prag fără graiu, fără cunoșcință, cu punga în mâna lui strinsă cleșce.

(Va urmá.)

N. RADULESCU-NIGER.

I n i m e i.

*Te-asemeni cu-o nebună fată,
Jelind logodnic ideal;
Plutești pe-al visurilor val,
Și crești 'n xare și s'arată
Doritul mal.*

*Iar malul este lângă tine,
Și tu nu-l vești, și tu te duci,
Și brațele întinzi s'apuci
Atâtea frumuseți divine
Ce sânt năluci.*

*Copila ce-ai iubit-o, iată,
Te chiamă blând și rugător:
»Oprește-ți pasul, scump odor!
Tu ești al meu, a ta sânt tótă,
Și te ador.*

*Oh! lasă-ți gândul trist. Te minte.
Privește-adânc în ochii mei;
Mi-ai spus că-i lumea 'ntrégă 'n ei
Și mi-ai promis — și-aduci aminte? —
Toți anii tei!*

*Ș-acum te chem cu drag odată,
Ș-acum te chem de doue ori;
Abia me strîngi de subțiori
Și-mi dai o gur' așă 'nghetată
Că me 'nșiori!»*

*Dar tu-l visezi prin umbre mórte —
Necunoscutul dinnețeu;
Degiaba-ți sună glasul seu,
Căci tot n'ascuți și mergi departe
Și plângi mereu.*

*Sărmandă inimă, se pare
Că dintru 'ntei te-ai logodit
C'un dor deapururi ne'mplinit:
Ați are-un chip, și mâne are
Chip osebít.*

*Căci nu-i nimic croit pe placul
Unor statornice dorinți;
Se schimbă gânduri și credinți,
Și acelaș îți rămâne vacul
De suferinți.*

GEORGE MURNU.

Cine are mania de a zidi, n'are dușman mai mare care să-l ruineze, decât mania acésta. (Proverb francez.)

O beșică de săpun.

Comedie în 3 acte, de Vittorio Bersezio.

(Urmare.)

Ferdinando. La tot casul, vreau să aflu cauza.

Matilda. În noptea acésta voiu descoperi totul.

Ferdinando. În adevăr?

Matilda. Me voiu duce la balul mascat și dta me vei însoți.

Ferdinando. Ce-ai ăis?

Matilda. Ambii vom fi mascați.

Ferdinando. Dar' acésta ar fi o purtare nesocotită.

Matilda. Nici decum nu.

Ferdinando. Aș vorbi cu dta despre Malvina.

Matilda. Și eu îți promit, că voiu restabili pacea cu dânsa, dar' mai 'nainte trebuie să-mi faci acest serviciu.

Ferdinando. Ei, așă firește...

Matilda. Ne-am înțeles dară.

Ferdinando. Da.

Matilda. Bine. La miezul nopții me aștepti cu o trăsură pe stradă, eu voiu părăsi casa pe scara acésta mică.

Ferdinando. Inse...

Matilda. Nici un inse. Eu sânt decisă să me duc chiar și singură. Vei veni?

Ferdinando. Vei vorbi cu Malvina?

Matilda. Da.

Ferdinando. Voiu veni.

Matilda. La miezul nopții.

Ferdinando. La miezul nopții. (Își dau mâna.)

ACTUL III.

Sala de redoută a teatrului, unde se ține balul mascat. Jos impregiur bănci. Mașce vin și se duc. În lăuntru musică.

Scena I.

Politi, Sternuti, Giratoni și Pandolfo.

Politi. Cina e comandată?

Sternuti. Da, pe trei ore.

Politi. Câți vom fi?

Giratoni. Noi patru cu damele noastre, apoi Ferdinando și Corbelli.

Sternuti. Nu știu, decă putem contă la Ferdinando.

Politi. Ne-a promis dóră ați diminéță în cafenea.

Sternuti. Da, da, dar am auđit apoi despre fidanțarea lui și aci nu-i locul și societatea pentru un mire nou.

Pandolfo. Ei, decă nu-i mai mult! — Din acésta causă Ferdinando póte veni negenat.

Politi. Va să ăică, cu alte cuvinte, șcirea despre fidanțarea lui nu e adevérată?

Pandolfo. O, n'am ăis, că șcirea n'a fost adevérată...

Politi. Dar că acuma nu e mai mult.

Pandolfo. Ha, ha!

Giratoni. Grigiți numai, domnii mei! Pandolfo șcie ceva despre fidanțarea acésta.

Pandolfo. Nu voiu povesti nimica. Șciu să fiu discret, când e de lipsă.

Sternuti. Ne pui în uimire, Pandolfo.

Politi. Nu te mai purtă așă de misterios. Fidanțarea acésta s'a desfăcut?

Intre patru ochi.

Pandolfo. Aşá cred. Că e desfăcută, dovedeşte ciasornicul care l'a dat Ferdinando miresei sale. L-am aflat anume frânt în mijlocul odăii, ca şi când ar fi fost aruncat acolo în un moment de mânie.

Giratonî. Şcii că-i frumos! hi! hi! Va fi fost o scenă furtunósă?

Sternuti. În urma căreia Ferdinando va fi dat mirésa şi căsătoria dracului, căci e cam infocat.

Pandolfo. Nici mirésa nu-i mai puţin infocată.

Politi. Dar ce-i cauza? O cunoşci Pandolfo?

Pandolfo. N'o pot spune.

Giratonî. Şi deu ai puté să nu ni-o descoperi?

Sternuti. Ar fi prea crudel.

Politi. Nu eşti un sincer amic!

Pandolfo. Ascultaţi dară: cauza e jalusia.

Politi. Ah! Ferdinando suspitionéză ceva?

Pandolfo. Nu, intors!

Giratonî. Ea crede dară...

Sternuti. Corbelli ne va puté povestí tóte pe larg.

Politi. Apropos! Cine dintre dvóstre, domnii mei, s'a cugetat să invite una dintre cunoscutele nóstre, să iae asupra sa rola la rendezvousul lui Corbelli.

Giratonî. O! eu nu m'am cugetat la acésta.

Pandolfo. Nici eu.

Sternuti. Eu încă am uitat să-o fac.

Politi. Bravo! bravo! Acésta am nimerit-o!

Scena II.

Ferdinando şi Matilda, cei de sus.

Politi (vede pe Matilda cu o cordea lungă, roşie.)
Dar' ce vęd?

Pandolfo. Unde?

Politi. Colo, o damă cu o cordea roşie, chiar ca în epistola scrisă lui Corbelli.

Giratonî. În adevăr.

Sternuti. E fórte curios.

Pandolfo. Misterios.

Ferdinando (încet Matildei.) N'ai vorbit încă cu Malvina.

Matilda. Nu, n'am vędut-o mai mult.

Giratonî. Al naibii! O femeie grajiósă!

Pandolfo. Mersul ei îl cunosc. O agrăesc.

Sternuti. Bine şici, să-o agrăim.

Ferdinando. Ah! Acésta e vócea lui Pandolfo, care e de vină la tótă nefericirea acésta. Dar' o să-o plătésca scump!

Matilda (cătră Ferdinando.) Ai răbdare, te rog.

Pandolfo. Te salut, mască frumósă.

Matilda (cătră Ferdinando.) Să intrăm pe un moment acolo, ca să scăpăm de ómenii aceştia. (*Trec în cealaltă parte.*)

Pandolfo. Cum? Aşá respunđi la salutarea mea? Esteriorul teu promite o persónă mai amabilă.

Matilda (cu voce prefăcută.) Esteriorul teu promite un flecar mare — şi-şi ţine promisiunea.

Pandolfo. Măltănesc pentru compliment.

Politi. Bravo!

Giratonî. Acesta a fost un respuns cu spirit!

Sternuti. Pandolfo, masca acésta te cunoşce.

Pandolfo. Mască frumósă, mie mi-ar plăcé mult societatea ta. Vrei să-mi iai braţul?

Matilda. Nu. (*I întórcé spatele.*)

Pandolfo. Ţie-ţi place dară să te plimbi cu acest domino mut, care stă lângă tine cu o faţă atât de posomorită?

Matilda. Póte.

Sternuti. Dar' ochii tei strălucitori spun, că ai voi săt e amusezi.

Politi. Ne spun, că cauţi pe cineva, séu umbli după o aventură.

Matilda. Da, caut şi eu, ce a căutat odată Diogene.

Pandolfo. Ne înţelegem, mască frumósă. Diogene căută un bărbat.

Giratonî. Şi ficare dintre noi se póte numi aşá.

Matilda. Dar pe acela, pe care îl caut eu, nu-l pot aflá în societatea vóstră.

Pandolfo. De ce nu?

Matilda. Fiind că caut un bărbat cu spirit.

Sternuti. Al naibii limbă mai are!

Politi. Fiţi siguri, că nu-i aci acasă!

Scena III.

Corbelli şi cei de sus.

Corbelli (vine în grabă, cu ciasornicul în mână.)
În patru minute e jumătate la unu. Vin prea târđiu şi la astfel de afaceri punctuositatea e prima datorinţă a cavalerilor compesantî. Eu am întârđiat inse din cauza acestei sticle de champagner... toţi şic că vinul acesta îţi dá veselie şi spirit... mie mi-a dat dureri de cap.

Politi. Uite, acolo vine Corbelli.

Corbelli. Bună şiua, amicii mei. Séu mai bine: bună séră, séu şi mai bine: nópte bună. Uff... aci poţi cel puţin respirá, înlăuntru în teatru e o imbulzélă ne mai pomenită.

Sternuti. Vrei dară să respiri aci aier curat?

Giratonî. Séu să suspini şi s'arunci priviri amoróse?

Corbelli. Şi una şi cealalta. Ca unor amici ve pot spune, că am aci un rendezvous şi că aştept o damicélă drăgálaşă.

Pandolfo. Uite, colo sânt o mulţime de maşce. Cum vrei să-o recunoşci?

Corbelli. Acesta e secretul meu. Inse... amicilor... póte îmi veţi spune, decă a-ţi vędut-o din întem- plare. E un domino negru cu o cordea, lungă roşie, pe umérul drept.

Sternuti. Dar masca acésta abia am vędut-o cu 3 minute mai 'nainte!

Corbelli. Serios?

Politi. Sigur, n'am vędut mască mai frumósă.

Corbelli. În adevăr? Şi unde anume?

Giratonî. Aci.

Corbelli. La draci! Şi s'a depártat?

Pandolfo. Da, voiá să se plimbe puţin. Spunea că caută un bărbat cu spirit.

Corbelli. Va fi fost frumósă mea.

Pandolfo. Şi apoi s'a dus mai departe.

Corbelli. În ce parte?

Pandolfo. În acésta.

Corbelli. Grăbesc să-o ajung.

Pandolfo. Te insoţesc.

Scena IV.

Leonardi şi Malvina intră, Sternuti şi ceialalţi stau în mijloc. Leonardi şi Malvina în planul întéiu. Maşce.

Malvina. Şi eu îţi spun, că am venit prea târđiu.

Leonardi. Ah! ah venit cu mult prea de timpuriu. Ai vorbit acasă încă odată cu Matilda.

Malvina. Nu. Numai atâta şciu, că s'a incuiat în odaia ei şi nu voiá să vorbésca cu mine.

Leonardi. Dumnezeuul meu! O femeie așa de încăpăținată. Aci de altmintreala sunt o mulțime de mașce, cari par a ne cunoșce... Să intrăm in o lojă!

Malvina. Prea bine! Rendezvousul e aci și tu vrei să me duc de aci. Nu fac nici un pas de aci.

Leonardi. Bine! Cel puțin să ne aședăm. (*Se aședă, in lăuntru musică, mașcele intră.*)

Giratonî. Să ne mai uităm și noi la dans.

Politi. Bine, să mergem.

Sternuti (o vede pe Malvina.) Ah!

Politi. Ce ai?

Sternuti. Veđi acolo masca acea?

Giratonî. Ba bine că nu. Dar ce-i cu ea?

Politi. E una dintre nenumăratele mașce in domino și mută ca mormântul.

Sternuti. Dar uitați-ve la umărul drept!

Politi. Ai drept!

Giratonî. O cordea roșie!

Politi. Și totuș nu-i acea, pe care am vėđut-o deja.

Sternuti. Ce insemnăză acēsta?

Politi. Cine-s la adecă cei trași pe sfōră? Să-o agrăim. (*Se apropie de Malvina.*)

Malvina (cătră Leonardî.) O Dumnezeule! Mașcele acele se apropie de noi și ne privesc așa de curios. Ce pot voi?

Leonardi. Nu te spēriă.

Politi. Te petreci bine, mască frumōsă?

Malvina (tremurând.) Da. (*Se ridică și ia brațul lui Leonardî.*)

Leonardi. Nu-ți fie frică.

Giratonî. In adevěr ești tăcută.

Malvina. Lăsăți-me să me duc.

Sternuti. O! o! cât de sfiōsă!

Leonardi. Insofițōrea mea nu te cunoșce și nici nu se interesēză pentru tine.

(*Va urmă.*)

I. I. SCEOPUL.

Gusturi ciudate.

Nu tōtă lumea ia đin impērăția animalelor, pentru mănăcarea ei, numai aceleaș ființe.

Din contra, ceea ce unele națiuni estimēză, chiar ca delicios, altele il aruncă, calificându-l de spurcat, de revoltător al gustului și al stomacului.

Noi mănecăm, plătind chiar scump, porcul, racul, etc., a căror vieță și hrană sunt dintre cele mai murdare, pe când ne cuprinde desgustal numai decă am auđi că cineva, chiar peste mări și peste țeri, mănăncă brōșce, șerpi, vermi, lăcuste, pisici etc.

Mănecăm cu deliciu melcul, dar ne cutremurăm gândindu-ne numai la un cărăbuș!

Vēnătorilor le lasă gura apă, inghit in sec, când se gândesc numai, la mașele sitarului, in care, Dumnezeu șcie, căți viermi s'au digerat.

Căți nu plătesc fōrte scump stridiile aduse cu mari cheltueli, pe când alții au grēță numai imaginându-și posibilitatea că acest molusc, încă viu, să le gādele gātul?

Englezii nu pot auđi de brōsca ordinară, pe care Francezii o caută, pe când aleg brōsca țestōsă pentru prānșurile luxōse.

Pe mesele princiare, in Japonia, o bucată pregătită cu lipitori este o raritate prețioasă.

Romanii din timpul lui Pliniu măncau cu mare gust vermele unui fluture, care trăieșce in cōgea putredă a unor arbori, a stejarelor. Ei mai ingrășau încă cu făină pe acești viermi, inainte de a se dedă plăcerei ca să-i strivēscă intre dinți și să-i guste, inainte de a-i inghiți cu mare satisfacțiune.

Locuitorii din Madagascar, prețuesc mult mănăcarea de viermi de mătase fripti.

Unii ofițeri de marină, europeni, cari au avut curiositatea să guste acest soi de bucate, afirmă că l-au găsit de o bunătate rară.

La insulele Autile este un vierme mare al Palmierilor, care fript, serveșce la oșpețe de onōre.

Chinezii mănăncă cu mare gust vermii mușcelor de casă; prăjiți cu diverse sosuri, acești viermi sunt găsiți prea gustoși.

Hotentōții petrec ore intrgi, căutând in capul lor un vēnat mērunt, dar totdeauna abundent, cu care chiar se desfată.

Dar să viu la locuste.

Usul de a mănca aceste insecte este vechiu de tot.

Ebreii vechi le căutau mult.

Popōrele vechi ale Athenei alergau mai ales după locusta plină de ouē.

In Egipt și in Maroc locustele se vind ca racii, pe piețe.

Tot așa și la Bagdad.

Locustele se mănăncă fierte, prăjite, fripte, după ce li s'au smult aripele.

In Asia și Africa centrală și chiar cea septentrională, locustele sunt in cantitate pe piețele orașelor.

Marele explorator, dr. Livingstone afirmă că locustele constitue o adevērată binefacere pentru populațiunile africane, in unele circumstanțe.

Nu i-au plăcut locustele fierte, inse prăjite le-a găsit escelente; el le pune pe aceeaș linie cu cei mai buni raci, de al căror gust, gustul lor se apropie mult.

Acelaș voiajor afirmă că unele furnici, in Africa, nu sunt mai puțin gustate de multe popōre ce locuiesc acest continent. Mai ales sunt preferate furnicele-femele pline de ouē.

Acest ilustru explorator mai afirmă cum că intr'o đi, fiind vizitat de un șef bushiman al unui trib, i-a oferit o dulcēță de persiei și l-a intregbat decă a mai gustat vr'odată așa lucru bun.

Africanul i respunse intregbându-l?

Dta ai măncat ouē de furnică borțōsă?

Nu! i-a respuns exploratorul.

Ei bine, a đis Africanul: decă ai mănca câteva furnici borțōse, nu ai dorit altceva mai bun!

Atăta deosebire de gusturi la diferitele popōre, derivă din deprindere născută după impregiurări, după aprecieri, etc.

A fost un timp in care intre noi nu s'a pomenit ca cineva să mănănce stridii și brōșce. Astăđi inse sunt mulți Romāni cari au trăit pentru a-ș face educație in țeri străine și cari mănăncă cu plăcere chiar și brōșce țestōse. Timpul, care schimbă tōte, va aduce de sigur și schimbarea gustului nostru in favōrea acelor insecte, care altfel au reputația de a fi gustoșe.

A. S.

POPORUL.

Doruri din popor.

I

Cum nu-i nana 'nșelătore,
Câtă sérá me¹ la vale,
Să-o véd dalbă pe picióre,
Zac de friguri și lingóre,
Pentru-a ei dalbe picióre
Bade din graiu fi grăie,
— Hoi nănuță draga me,
Decât să zac de lingóre,
Mai lăsu-me 'n păcat mare,
Decât să zac de friguri,
Mai lăsu-me 'n păcaturi,
Din păcat popa mă scóte,
Dar din bólă nu mă póte!

II

Nanuliță cu păpuci,
Séra vii séra te duci,
Și nimică nu ne-aduci,
Numai stnul plin de nuci,
Și póla de mere dulci,
Tu le-aduci, tu le mánănci,
Cu feciorii satului,
In pisma bărbatului.

III

Haide frate 'n țera mea,
Că mi móra la feréstă,
Și-mi pică fărina 'n casă,
Apa urlă, lemne adună,
Vântul bate, focul face,
Fac pogace² cum îmi place,
Ce pogace șciu eu face,
Ar mánca cei din Orade,
Ce pogace am făcut,
La toți domnii le-a plăcut!

Cântec de jele.

I

Sécuriță toporaș,
Polduriță teiete-aș,
La măicuța duce-m'aș,
Tot să-mi védă,
Și să-mi crédă,
Cum mi inima de négră,
Ca drumuțul din povești,
De cară Ardelenești,
Și hinteie împératești.
Plânge maică și suspină,
Că m'ai dat in țeră streină,
Plânge măicuța cu jele,
Că m'a strins Neamtu 'n curele,
In curele moi de vacă,
Plânge-me măicuța dragă!
Plânge maică și sufpește,
Nu mai trage a mea nedejde,

¹ Merge (Diminutiv.)

² Pâne făcută prin sită desă fără aluat, cum se fac tieței, unii o bagă 'n vatra foculu, alții 'n cuptor, e dulce la mâncare.

Că tunurile buiesc¹,
Ați ori mâne mă prăpădesc,
Pe aste locuri eu remân,
Nu mai viu la al teu cămin²,
Nici la frați și sorióre,
Ci remân p'aici pân rězóre,
Mâncare la sburătóre,
Și petru aer putóre.

II

Frunță verde ruptă 'n patru,
Io-s cătană la impératu,
Frunță verde ruptă 'n două,
De mâne-s cătană nouă.
Cătănire-aș, cătăni,
Numai pușca de n'ar fi,
Pușca-i grea, borneu-i greu,
Tóte-s de amarul meu!
De ar fi pușca de tuleu,
Și de carne al meu borneu,
Aș mai cătăni și eu.

IV

Bate sócra pintenii,
Să se strîngă ginerii,
Pe de laturi ca cănii.
Până-i lume a-ș hori,
Dacă nu ar fi streinii,
Până-i lume aș tot cântă,
Strinii de nu m'ar mânia,
Până-i lume aș tot hori,
De nu m'ar lăcrămă ochii.
Până-i véc aș tot cântă,
Dar mi négră irima,³
Ce mai fac streinii acuma.

V.

Să șciu bade când tu vii,
Fórte mândru m'aș gătí,
Tot cu roșu și cu dalb,
Cum ț-ar fi ție mai drag,
Tot cu galbén și cu verde,
Ca să-mi tragi a mea nidejde,
In tindă aș pune mândră penă
La mesă penă alésă,
La oblóce busuióce,
La grințele cărugele,
La podișor pune-aș bujor
Și la ușe băbăruge.
Cine o vedé nu me uite.

VI

Busuióce nu t' cóce,
Că te pun feciorii in clópe,
Și fetele la mărgele,
Ca să le placă de ele.

VII

Nana mea din >Chichihaz<,
Mă așteptă la pirlaz,
Cu rachie sub zadie,
Cu plăcintă sub mântie,
Vino! vino! Vasalie!

Vașcou,

VASILE SALA.

¹ Bubiiesc.

² Vatra părințescă.

³ Inimă

SALON.

In Express-Orient.

Trenul Express-Orient tăia pusta ungurască cu iuțelă de 60 kilometri pe cias. Povara locomotivei nu era mare; afară de tender și de furgonul de bagaje erau numai vagonul-lit, vagonul restaurant și un singur vagon clasa I. De cu noapte abia apucasem un loc într'un compartiment de clasa întâiu; mulțumită că găsisem colțul de canapea, me ghemuii zăpăcită în unghiul meu, fără să-mi dau seamă de împregiurimea în care me aflam.

Cădusem într'o stare de oboselă, care nu se poate numi nici somn, nici moțăelă, căci este o stare de apatie, care te apucă de obicei în tren, când stai cu capul rădîmat de canapea și cu ochii ațintiți pe ferăstră, fără să vezi ceva. De fapt nu vedeam nimic: incepea să se facă lumină și din când în când zăriam stîlpii telegrafelor, care alergau unii după alții pentru ca să ajungă la vre-un canton. Nu era nimic, care putea să impresioneze creierul meu, nici un peisagiu; nici stîncă, nici prăpastie, nici deal, nici vale, nici pașșe, nici riu.

Astfel sistemul nervos fiind în stare analogă de somn, ochii mei își reproduceau pe retina lor, în voce, imagini care le văduse de multă vreme. Sgîmbii cu pleoapele plecate, în taină prinseră o scîlpelă ce exprimă un dor nemărginit pentru ținte neajunse. O nostalgia de locuri, care sînt în depărtări mari, și cu toate că sînt afară de orizontul vederii noastre, ni se înfățișează, ca un miraj — clipite din trecut, rațe de fulger din viitor — nimic din prezent.

Deodată o sdruncinătură strașnică și o șuierătură ascuțită mă trezi din letargia mea. Trenul trecuse podul Tisei și se oprise la stațiunea Seged. Involuntar mă scuturai de incremenela, care cuprinsese simțurile mele și începui să-mi dau seamă de locul unde mă aflam și de persoanele care mă încungiuau. Întîiu vădîui pe conductorul, care trecea prin compartimente să facă revisuirea biletelor. Urmărindu-l, ochii mei se plimbau în neștiință de-arîndul pe la toți companionii mei de drum. Era interesantă grupa de voiajori, care se află în micul nostru salonaș; destul de interesantă ca să se impregneze în pasta creierului meu ca clișeu fotografic. Alături cu mine ședea un bărbat fercheș, cu toate că mai înaintat în vîrstă. Mustățile lui lungi, sure și rîsucite după moda ungurască dovedeau indetul neamul cărui aparținea. De altfel o figură nobilă și simpatică, cu alure fine, manierat, „gentlemanul“ unguresc purtă costumul așa numitului „nemes ember.“

O îmbrăcăminte cenușie, pantaloni strîmpti cu șirete, un fel de jachetă garnisită cu ceaprazuri negre, decorație la butonieră și cisme înalte crețe de lac rusc.

Pe canapeua cealaltă în fața mea era un domn foarte corpulent, roșu la față, care abia găfăia sub povara grăsimii sale; tihnit fumă o țigară de havana. Persoana cea mai interesantă din compartiment era înse neapărat alt domn, care ocupă colțul opus al micului salon roulant. Avea ca bagaje o geantă elegantă, și un sac de voiajuri foarte superb de piele de levant, ambele

marcate cu plăci de metal, care purtau numele „Armand de Brissac“, și deasupra coróna în noue colțuri spunea că este conte. Aceste bagaje atrăgeau atențiunea societății din compartiment. Persoana care avea aceste lucruri era un domn de talie mijlocie, de vîrstă aproximativă 30—35 de ani; ras, cu costum cadrilat simplu, fără mănuși, era cufundat cu lectura unei cărți care trebuia să fie după formă și cartonaj, unul din romanele lui Alexandru Dumas. Avea o atitudine aprópe ostilă, cu cascheta de voiajuri infundată până peste urechi, foarte serios, cu privirea incrunțată, își luase una din positurile lordilor englezi și nu se inchietă de nimeni din giurul lui.

De mult mașina se pusese iarăș în mișcare și ne obișnuisem cu rîsufarea ei grăbită; de formă toți aveam la îndemână câte ceva de cetit. Mai mult de formă, căci aristocratul ungu spicuiă numai un jurnal politic, și se oprea pe pagina unde se spunea cum magnații maghiari puneau lumea la cale în camera capitalei ungureșci. Cel voinic, care trebuia să fie negreșit un șvab unguirisat, studiă pagina de pe urmă din „Pester Lloyd“ — la cursuri. Cu creionul făcea însemnări și amîndoi pe furiș observau pe Francezul din colț.

Din când în când schimbau frase în limba lor maternă. Cel cu mustața rîsucită se supără pe minister, că prea mult tolerază națiunilor rîsvrătite și nesupuse; iar celalalt care nu-l prea pricepea, aducea vorba despre starea semănăturilor, despre prețul granelor și despre valoarea slăninilor. — Comerciant de porci!

În fine ajunseră să se înțelgă, venise vorba despre Francez. Amîndoi erau intrigați de contele Francez, de repețite ori cetiseră numele contelui de pe placa geamantanelor. Cum se putea că pe lângă tot bagagiul elegant, persoana era atît de simplă și nepretențioasă?

Aveau dreptate, pentru că tocmai atunci Francezul scóse din sacul elegant o mică servietă, o bucată de pîne, o bucată de salam și un bricég, și ca oricare alt muritor de rînd tăia felii din salam și mîncă cu poftă mare.

Fiind că înțelegem conversațiunea tovaroșilor mei de drum, începui și eu să devin curiosă de contele nostru și mă hotărîi să fac studii asupra acestei persoane. Mi se părea în adevăr străin și necorespunzător titlurilor sale; — decă ar fi fost un lord englezesc așa fi putut pôte pricepe estravaganța întregii sale ținute. Lucrul cel dintîiu care nu înșelă și arată distincțiunea persoanei, este mîna și mai cu seamă incheietura mîinii. Nici decum nu se pot face deducțiuni după mărimea séu albimea mîinilor; mai mult felul formațiunii indică rasa și genialitatea individului. Persoana în cestiune avea mîni mari vinóse și degete nodurose, iar incheietura mîinii din cele mai grosolane.

Cu toate acestea nu puteau bănui nimic, căci încă nu vorbise și graiul este care deschide ușa minții, arătându-ne astfel o parte a facultăților interne.

De mult observasem pe vecinul meu, că se prepară să începă o conversație cu Francezul. Puteam observa asta din expresiunea feței sale. În tot chipul căută privilegiu să-i vorbescă; îl privia pe sub ochelari, și câte odată privirea ochilor sei devenia atît de vie, încât buza aprópe vorbiă ceea ce mintea prepară.

În momentul acesta se deschise ușa compartimentului și garsonul de la vagon-restaurant întrebă în limba germană — câte persoane se înscriu pentru table

d'hôte, — Francezul zăpăcit nu-i dădea nici-o importanță.

— Ungurul folosi cu cea mai mare plăcere ocaziunea această și cu accentul cel mai frumos îi explica încă odată în limba franceză, decă nu voia să se înscrie pentru table d'hôte în vagonul-restaurant?

Francezul răspuse foarte grăbit:

„Oh! je vous remercie. — Monsieur non, non, non! și iarăși continuă cetirea lui interesantă.

Inceputul eră făcut, așa se gândia aristocratul, cum eră să se continueze? Trebuia să injghebe o conversațiune. Se mai socoti el cât se socoti și întrebă:

„Monsieur retourne en France?”

Eră deplin convins, că-i face bucurie Francezului, se putea altfel, căci acum avea companion de drum cu care se putea înțelege.

Francezul răspuse foarte evasiv:

„Oui, nous retournons en France, nous étions en Egypte”.

Aristocratul ungur se mulțumi de o cam dată cu acest răspuns și începă să spună la rândul său despre călătoriile ce le făcuse chiar în Franța la școla de la St. Cyr.

Vorbăia aproape singur, și numai din când în când eră întrerupt de câte o exclamațiune de mirare, séu de vre-un gest aprobativ. Francezul nu eră aplicat să vorbească, decât în monosilabe și se siliă să păstreze ținuta cea mai corectă.

Gentlemanul nostru nu bănuia nimic.

Persóna putea să fie originală în felul ei, și tocmai pentru că eră tăcut și cumpănit nu putea să fie vulgar.

Comerciantul cel gros rămăsese cu gura căscată, săgăindu-se la Francez, — repede se plecă spre prietenul său și începă să mormăie:

„Ce mai conte! ai vădut, umblă cu tălpile rupte”.

În adevăr, că în pozițiunile englezești ce și le luă Francezul, ne arată tălpile ghetelor care abia se mai țineau.

Nemeșul cel pricopsit inse răspuse imediat:

„Ce crești, barátom, dta n'ai înțeles, mie mi-a spus că drum lung a făcut și pe unde a umblat, uită-te că și pantalonii sânt ruptți, — „de azért nagyon finom”

Așa eră, pentru că hainele de pe el erau purtate și rase.

Șvabul rămase foarte mulțumit de explicațiunile primite și persóna streină crescă cu atât mai mult în vedă, față cu ei.

Ungurul începă acum să vorbească despre armată. Cu vorbă brillantă, deplin convins că vorbește cu unul din reprezentanții poporului francez, începă să facă elogii armatei franceze, care totdeauna fusese atât de bravă, chiar în desastrelle cele mai mari.

Numai Francezul pricepe inbirea de patrie, orice egoism, ori-ce individualitate dispăre pentru întregul ce se numește națiune. „Ați luat parte la răboiul din '70—'71?” întrebă magnatul.

La întrebarea acésta i se deslegă limba Francezului: „Sapristi!” — răspuse el — „comme nous avons lutté contre ces cochons de Prussiens”; ori ce rezervă eră delăturată, cu o pornire nesocotită istorică cu chestori aventuri ce le avusese ca dragon în cavalerie.

De mult eram pe calea adevărată; stabilisem identitate persónei, și ultima conversațiune mă întăria deplin în credința mea.

Cu atât dragostea ce se prinsese între cei doi

aristocrați, trebuiau să se despărțescă. Șvabul flămând se uită la cias și ne da de știre că eră vreme să plecăm la table d'hôte.

Ne puserăm în mișcare lăsând pe Francez singur în compartiment. Cu mari peripeții luarăm drumul spre vagonul-restaurant, traversând podețele vagonelor, lupțând cu uși care se plesnau și resistau curentului produs de reședela cu care mergea trenul.

În fine cu ghiolduri și vârtegiuri ajunserăm în salonul care eră plin de lume.

Se concentrase și voiajierii din compartimentele de dormit. La mese mititele erau aședate grupe și garsonul serviă în cea mai mare liniște. Trenul lunecă pe calea îngustă de fier aproape fără ca să sdruncine, și sórele scaldă pustia stérpă colorând-o auriu ca și cum ar fi fost bogată și imbelșugată.

Se vorbeau limbi deosebite, o grupă inse își atrase mai mult atențiunea. Trei domni vorbeau franțuzește despre călătoria lor din Egipt.

Se putea să nu mă intereseze acésta conversațiune după cele ce aușisem până acum?

Unul din ei trebuia să fie atașat la consulatul otoman, iar ceilalți doi, bărbați foarte distinși, serioși, corecți și cumpăniți.

Dineul se servise în parte, prietenii mei de drum erau în apropiere, nu le mai trecea din gând șansa ce avusese, să facă cunoșcința unui conte francez.

Eram aproape de Peșta încă câteva stațiuni. Cei trei streini vorbeau despre obosélă. Unul din francezi făcea propunere să-și întrerupă voiajul făcând o paușă în Peșta.

Propunerea fu acceptată. „Imediat voi da ordin”, răspuse celalalt.

Fórté politicoș se adresă garsonului care serviă: „Mă rog avisați prin conductor, pe domnul cu bagagielle nóstre din vagonul nr. 1345, clasa I, să poțescă încóci”.

„Da, domnul meu, la moment”, răspuse garsonul.

O mică paușă, rideam pe ascuns, intriga eră la culme.

Companionii mei de drum nu observaseră nimic, habar n'aveau.

Ușa de la vagon-restaurant se deschide și cine intră? Francezul din compartimentul nostru.

Cu respect convenit remase la distanță.

Contele Armand de Brisac dădea servitorului său următorul ordin:

„Preparați bagagielle, ne scoborâm la Peșta, odihnim o ți”.

„A vos ordres, Monsieur”, răspuse cel cu pricina.

Cei doi pricopsiți nu-ș credeau ochilor.

Tablou!

Magnatul unguresc indignat la culme nu-ș putea as cunde rușinea. Adresându-se cătră noi exclamă:

„Quele toupée” să-și pună servitorul în clasa I.

Garsonul atențios răspuse: „Domnule, trenul Es press-Orient n'are clasa a II-a”.

MARIA BAIULESCU.

B a n i i.

Banul este-o mică rôtă,
Ce 'nvértește lumea tótă.

P. DULFU.

Intre patru ochi.

Cei ce au iubit vr'odată — și cine sunt aceia cari n'au iubit! — șciu că fericirea cea mai mare a inimelor inamorate este aceea, când pot vorbi neconturbați de nime, între patru ochi!

Un astfel de moment ni se infățișează prin ilustrațiunea din lăuntru foii. O părechie între patru ochi! Ar fi păcat să-i conturbăm și noi.

LITERATURĂ și ARTE.

Mișcarea bisericească a Românilor din Bucovina. Sub acest titlu dl dr. G. G. Sbera profesor la universitatea din Cernăuți și membru al Academiei Române, a publicat la Cernăuți o broșură, care ne prezintă istoricul bisericii ortodoxe române din Bucovina. La incorporarea Bucovinei în Austria, în 1775, Românii bucovineni au avut un episcop la Rădăuți, care aparținea mitropoliei din Iași. Atunci s'au dat episcopului din Rădăuți niște preoți din Transilvania spre ajutor pentru regularea afacerilor interioare bisericesti; la 1781 scaunul episcopesc se mută la Cernăuți și se supuse mitropoliei sârbești din Carloveț. La 1782 se luară toate moșiile episcopesci, la 1789 se seculariză toate mănăstirile, trecând toate în administrația statului, sub numele de „casa fondului religionar”. Broșura descrie apoi toate luptele Românilor până la întemeierea actualei mitropolii din Cernăuți.

Premiile Academiei Române. În sesiunea generală din 1901, Academia Română va decerne următoarele premii: I, *Premiul Alesandru Ioan Cuza*, de 6000 lei, celei mai bune lucrări scrisă în limba română asupra următorului subiect: „Istoria critică asupra chinezatelor și districtelor autonome românești din Transilvania, Ungaria și Banat, cu privire și la instituțiunea chinezilor din celelalte țări locuite de Români, însoțită în anesce de documente. Terminul presintării, 1 septembrie 1900; II, *Premiul Statului Lazăr*, de 5000 lei, celei mai bune lucrări în limba română asupra următorului subiect: „Fauna ichtiologică a României”. Terminul presintării, 1 septembrie 1900; III, *Premiul Anastasie Fătu*, de 3000 lei, celei mai bune lucrări în limba română asupra următorului subiect: „Charta agronomică a României”. Terminul presintării, 1 septembrie 1900.

Cestiuni de învățământ. Acesta e titlul unui volum de 346 pagini, scos la lumină în București de dl A. Lupu-Antonescu, profesor și inspector al școlilor primare și normale. Autorul trată în aceste note cestiunea învățământului primar în următoarele capitole: Statul și învățătorul, Alexandri și C. Negruzzi pedagogi, Cartea de cetire, Programa studiilor primare, Cine, ce? Un învățător inimos, Negru pe alb: sărăciimea școlilor rurale, recrutarea învățătorilor, localurile, circumscripțiile școlare etc. Conferințele didactice, Cuceriri de Ruși, Esamele particulare, Școla și școlarii, Un document școlar: reformele propuse de consiliul general de instrucțiune din 1884, O excursiune la țară. De vândare la toate librăriile din București și la editorul H. Steinberg, strada Șelari nr. 18. Prețul 2 lei.

Reuniunea învățătorilor români gr. or. din diecesa Aradului. A eșit de sub tipar: Protocolul adunării generale a șesea a Reuniunii învățătorilor ro-

mâni gr. or. din diecesa Aradului, districtul din dreapta Mureșului, ținută în Arad la 9 april 1896. Broșura conține protocolul adunării generale, programa, cuvântul de deschidere și lucrările cetite în acea adunare, apoi statutele Reuniunii și alte câteva lucrări. Prețul 20 cr.

✓ **Biblioteca Nouă**, editată la Craiova, de librăria Benvenisti, cuprinde în nr. 6 „Catastrofa Nibelungilor” analiză critică literară de dl Vasile D. Paun. O lucrare interesantă pentru cei ce se ocupă de studiul poeziei germane; dar pentru publicul acestei Biblioteci se putea găsi ceva mai atrăgător. Prețul 15 bani.

✓ **Călimdarul Calicului.** Tipografia-editore Alexi din Brașov anunță că pentru anul 1897 va edă „Călimdarul Calicului”. Prețul 36 cr. seu un leu.

✓ **Țiar nou.** *Liga Română* se numește un țiar nou, care a început să iasă la București, ca organ al Ligei. Deocamdată a apărut numărul de probă, de la 15 septembrie, va eși regulat odată pe săptămână.

TEATRU și MUSICĂ.

Emularea corurilor vocale populare în Lugoș. La 15|27 august va fi la Lugoș adunarea generală a Asociațiunii transilvane. Din incidentul acesta comitetul arangiator a decis să se țină o emulare a corurilor vocale din popor, precum s'a arangiat tot acolo și cu atâta succes o astfel de emulare cu ocasiunea adunării generale a Societății pentru fond de teatru român. Spre acest scop, comitetul arangiator a adresat un apel către toate corurile vocale, ca până la 6|18 iulie să se înscrie cu trei piese la dl dirigent Ioan Vidu, învățător. Din aceste trei piese se va alege una, ce va cântă corul. Fiecare cor are să-și presinte și istoricul. Și toate la olaltă vor cântă „Deștă-te Române”. Se vor împărți și premii.

Concert și teatru în Caransebeș. Societatea diletanților români din Caransebeș a arangiat acolo la 29 iunie v. (11 iulie n.), în Țiua de St. Petru, reprezentație teatrală și concert. S'a jucat „Amorul face toate”, comedie în 4 acte de F. Holbein, tradusă de D. Toma. În această piesă au jucat dșorele Areti Dunei, Ana Rabagia, Iuliana Buru, Ana Biju și dnii Dimitrie Toma, Ioța Secoșan, Ilie Romănu, Ioan Buru, Nicolae Novacescu, Nicolae Bocian, Nicoleta Sporia, Ioan Moșiu. Apoi s'a executat piesa musicală dramatică „Nu-i nime” din viața haiducilor, arangiată de dl Român, executată de capela din Armeniș. După teatru joc. Serata s'a dat în folosul fondului pentru stégul măestrilor din Caransebeș.

Serată declamatorică-musicală în Pișcolt. La 12 iulie s'a ținut în Pișcolt, o comună în Bihor la marginea Sătmarului, o serată declamatorică-musicală arangiată de tinerul preot Hubic, care tocmai în Țiua precedentă ș-a servit prima missă, cu care ocasiune corul întemeiat de densusul a cântat o liturghie nouă, compusă de dsa. Serata a reușit bine și a luat parte totă inteligența noastră din părțile acelea. Iată programul serării: 1. „Cuvânt de deschidere” rostit de M. O. D. Fl. Sălăgian paroc local. 2. „Țiua trece” cvartet micst, esec. de corul vocal. 3. „Copila română” poezie de Iosif Vulcan, declamată de R. Bodnariu. 4. „Unite mamă” cvartet micst, esecutat de corul vocal. 5. „Plăeșul satului” monolog cu cântece, de Iosif Vulcan, predat de G. Robotiu. 6. „Fortuna” cvartet de G. Hubic

esec. de corul vocal. 7. „Cântecul Măriiorei“ poezie de P. Dulfu, declamată de M. Erdei. 8. „Hora Sinaia“ cvartet, esec. de corul vocal. 9. „Cuvânt de închidere“, rostit de dl N. Kirvai învățător local.

Un libret de Carmen Sylva. Diarul „L'Echo Musical“ scrie, că compozitorul francez Massenet scrie o operă nouă, al cărei libret s'a compus de Carmen Sylva.

Concert in Mehala Timișorii. Reuniunea română de cântări din Maierle Timișorii a arangiat in Mehala Timișorii la 11 iulie n. un concert, cântând mai multe cvartete. După concert a urmat dans. Venitul s'a destinat in folosul Reuniunii.

BISERICĂ ȘI ȘCOLĂ.

Fundațiunea Gozdu. Reprezentanța fundațiunii Gozdu publică concurs pentru anul școlar viitor la mai multe stipendii. Aceste se dau tinerilor români gr. or. Cererile sunt a se trimite la reprezentanță in Budapeșta, strada regescă nr. 13 până 'n 5 august.

Un nou doctor in medicină. Dl Alesandru Fodor din Timpăhaza a fost promovat de universitatea din Cluș la gradul de doctor in medicina universală.

Adunare de învățatori in Fabricul Timișorii. Reuniunea învățătorilor români de la școlele confesionale gr. or. din protopresbiteratele Timișora, Lipova, Banat-Comloș și Belinț va ține adunare generală in Fabricul-Timișorii la 8/20 august, sub presiul dlui Iuliu Vuia, notar Valeriu Ghilăzan.

C E N O U ?

Hymen. Dl Moise Brumboi absolvent de teologie și dșora Eugenia Chișorean s'au cununat la 11 iulie n. in Făgăraș. — Dl George Cornea și dșora Maria Nasta s'au cununat la 11 iulie in Cluș.

Maj. Sa Monarcul nostru la Sinaia. Diarul „Epoca“ din București scrie, că după festivitățile deschiderii Porților-de-fer, la care va asistă și regele României și al Serbiei, precum și principele Bulgariei, Maj. Sa împăratul și regele Francisc Iosif va face visită regelui Carol la Sinaia.

Asociațiunea transilvană. Despărțământul Dicio-Sân-Mărtin se va intruni in adunare generală in comuna Jernut la 19 iulie n. sub presiul dlui Vasile Zehan, secretar dl Simeon Căluțiu. Cu asta ocaziune se va da acolo și o petrecere de vără. — Despărțământul Seliște va ține adunare generală, sub presiul dlui dr. Liviu de Lemény, secretar dl Romul Simu, la Gurariu, in 1 august n. Pentru ocaziunea acesta dlui Romul Simu, Dimitru Lăpădat și Ioan Chirca s'au in-scris cu lucrări.

Petrecere cu joc in Șomcuta-mare. Tinerimea română din Șomcuta-mare și impregiurime va arangia la 23 iulie n. petrecere cu joc acolo. Comitetul arangiator e compus astfel: președinte Vasile Dragoș advocat, vicepreședinti Teofil Dragoș și Victor Nilvan, controlor Ioan Costea, membri Laurențiu Avram, Alessiu O. Bogdan, Emiliu Bota, dr. Octavian Cotoț, Aug. Dosa,

Aug. Dragoș, Teodor Ille, Vasile Indrean, George Lengyel, Petru Longin, George Micu, Cornel Muste, Valeriu Muste, Aurel Nilvan, Stefan Pop, Victor Vașvari, George Zah. Venitul curat este destinat pentru ajutoarea cu cărți didactice a elevilor de la școlle gr. e. române.

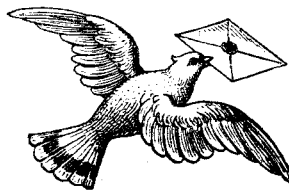
Balul din Beinș, dat de maturisanții gimnasiului de acolo, a reușit bine, luând parte 32 de părechi dansătoare. Au fost acolo dōmnele Ignatu, Butean, P. Papp, V. Pap, Geza Beliczay, Thury, Coșolțan, v. Cosma, v. Steer și dșorele Viorica Ignatu, Angela, Elena și Berta Butean, Gizela, Amalia și Ana Pap, Veturia Papp, Elena Gera, Irina Beliczay, Ana Cașolțan, Veturia Steer, Ema Stiglicz, Eugenia Kafka.

Tinerii argășitori români din Lugoș au dat acolo in sâmbăta terecută, la St. Petru, petrecere cu dans in grădina otelului Concordia, in folosul flamurei argășitorilor gr. or. din biserica din Lugoș.

O nouă reuniune de femei române. De curând s'a inființat o nouă reuniune de femei române și anume la Bran lângă Brașov. Adunarea constituitoare s'a ținut zilele trecute, alegându-se presidentă dna Letiția Stoica, vicepresidentă dna v. Maria Rațiu, casieră dna Livia Moșoiu, secretar dl Nicolae Runceanu.

Necrolōge. Dr. L. P. Pop, profesor de teologie la facultatea din Blaș, a incetat din viață la Mureș-Uiōra, la 4 iulie, in etate de 25 ani. — Emilia Moșota n. I. Petric a repausat la Brașov, la 5 iulie, in etate de 27 ani.

Poșta redacțiunei.

Sabolciu. Directorul revistei noastre fiind dus la băi, numai după rentōrcerea sa vei pute primi cele cerute.

Aiton. In fiecare sunt câteva strofe bune, dar pe lângă aceste, se află altele, care nu-s decât o adunătură de vorbe, pe care nime nu le pōte înțelege. Astfel, Pentru esemlu, cine va pricepe ce vrei să ȃci prin aceste rēnduri?

Arde lampa și 'n liniște
Pe tavan și pe podele
Craiu pācii din odaie
Nașce palide inele.

La Sânzienne și »La plecare« nu se pot publică Prima incepe bine, dar sfērșeșce fără înțeles. In a doua sunt rēnduri frumoșe, alătura de frase tocite și prosaice.

Dnei A. B. Ve mulțumim.

Dșorei M. P. Cāt mai curēnd.

Dl I. V. P. De portret vom ingriji noi, Drama aceea ar fi prea lungă pentru noi.

Călindarul sēptēmānei.

Dumineca a 8-a după Rosalii, Ev dela Mateu, c. 14. gl. 2. a inv 6.		Călind. nou		Sōrele.	
ȃia sēpt.	Călindarul vechiu				
Duminecā	7 Cuv. Toma	19	Marina	3	47 7 54
Luni	8 Mart. Procopie	20	Ilie	3	48 7 53
Marți	9 Mart. Pancrație	21	Paulina	3	50 7 52
Mercuri	10 SS. 45 M. din Nicop	22	Maria Magd.	3	51 7 50
Joi	11 Mart. Eufemia	23	Apolonia	3	52 7 49
Vineri	12 M. Proclu și Ilar.	24	Christiania	3	54 7 48
Sāmbātā	13 † Sob. Arch. Gavril	25	Iacob Apost.	3	55 7 46

Proprietar, redactor respunđător și editor: **IOSIF VULCAN.** (STRADA PRINCIPALĂ 375 A.)

CU TIPARUL LUI IOSIF LĀNG IN ORADEA-MARE.